

NOTAT

12. februar 2008

J.nr. 7105-0018

JAIC/SDD

Notat vedr. fremtidige kontrolopgaver og brugen af Register for Udenlandske Tjenesteydere (RUT)

Indledning

I forlængelse af mødet i øst-forligskredsen den 16. januar 2008 og det efterfølgende møde i omgængelsesfølgegruppen den 22. januar 2008 har der været ønsker om en mere konkret beskrivelse af myndighedernes brug af Register for Udenlandske Tjenesteydere (RUT). I denne forbindelse har der været særlig fokus på de kontrolopgaver, som de respektive myndigheder er ansvarlige for at udføre.

Samtidig har der været ønsker om en nærmere beskrivelse af, hvorledes arbejdsmarkedets parter kan få adgang til dele af registret

Dette notat vil kort redegøre for ovenstående to forhold.

RUT

RUT etableres med virkning fra 1. april 2008. I registret indsamles oplysninger om udenlandske virksomheder, der leverer tjenesteydelser i Danmark, samt oplysninger om de medarbejdere, som udstationeres til Danmark i den forbindelse.

Registeret etableres i Erhvervs- og Selskabsstyrelsen. I første omgang opdateres registeret løbende på baggrund af blanketter, som udfyldes af udenlandske virksomheder. På længere sigt vil udenlandske virksomheder selv skulle udfylde oplysninger via en internethjemmeside.

Det er et krav, at virksomhederne indberetter oplysninger senest den dag, hvor tjenesteydelsen i Danmark påbegyndes.

Offentlige myndigheder som eksempelvis, SKAT, AMS, AT, Udlændingetjenesten, Kommuner, Politiet og Regionale Beskæftigelsesråd vil have adgang til alle oplysninger i RUT. Oplysningerne skal anvendes som led i overvågning af arbejdsmarkedet og ved kontrol af, om gældende regler overholdes.

Arbejdsmarkedets parter vil få adgang til oplysninger om hvilke virksomheder, der aktuelt leverer tjenesteydelser i Danmark fordelt på brancheområder samt oplysninger om kontaktpersoner for de enkelte virksomheder.

Der vil blive etableret en abonnementsordning, der, mod betaling, sikrer, at myndigheder og private brugere kan få adgang til RUT på en daglig basis.

I det følgende beskrives, hvorledes de enkelte myndigheder får adgang til oplysninger i RUT, og hvorledes oplysningerne konkret tænkes anvendt i den løbende kontrolindsats.

SKAT

Kontrolopgaver

SKAT vil i forhold til en udenlandsk virksomhed have til opgave at kontrollere, om virksomheden betaler moms af omsætningen i Danmark, samt om virksomheden indeholder A-skat for udstationerede, der bliver skattepligtige i Danmark.

Når det drejer sig om udenlandske vikarbureauer, (arbejdsudleje) vil SKAT skulle kontrollere, om den danske værtsvirksomhed indeholder A-skat i forhold til den enkelte vikar, og der afregnes moms.

SKAT vil endvidere vurdere, om en udenlandsk enkeltmandsvirksomhed reelt arbejder som selvstændig på det danske arbejdsmarked, eller om der tale om et lønmodtagerforhold, hvor udlændingen reelt er ansat hos en herværende arbejdsgiver.

SKAT vil efterprøve, om der skattemæssigt reelt er tale om udstationering eller direkte ansættelse i danske virksomheder, hvorved beskatningsretten til lønindkomster tilfalder Danmark, herunder om der i sidste ende indtræder fuld skattepligt.

SKAT kan endvidere indenfor rammerne af tavshedspligten og i overensstemmelse med de indgåede bistandsaftaler afklare, om en udenlandsk virksomhed reelt er etableret i udlandet og har økonomisk aktivitet der, eller om der er tale om en fiktiv virksomheds konstruktion, der alene er etableret i omgængelsesøjemed. De bistandsaftaler, som SKAT har, kan således alene anvendes til udveksling af oplysninger om forhold, som er relevante for en virksomheds skatte- og afgiftsmæssige forhold.

Kommer SKAT i besiddelse af oplysninger, som er relevante for andre myndigheders opgaver og kontrol, vil oplysningerne blive videregivet til disse myndigheder indenfor rammerne af tavshedspligten Hvis der således i forbindelse med SKAT's besøg på en given virksomhed er tvivl om, hvorvidt virksomheden overholder udlændingeloven, kontakter SKAT politiet eller udlændingemyndighederne.

Slutteligt vil man ved kontrolbesøg være opmærksom på, om udenlandske virksomheder har ladet sig registrere i RUT samt vurdere kvaliteten af data, som indtastes i RUT.

Kontrolopgaverne vil blive gennemført som a) løbende kontrol på baggrund af oplysninger fra RUT b) en forsøgsordning på bygge- og anlægsområdet i samarbejde med Arbejdstilsynet samt c) koordinerede Fair Play aktioner i samarbejde med andre myndigheder herunder Udlændingetjenesten og statsforvaltningerne. SKAT vil efter en konkret vurdering også kunne reagere på henvendelser fra faglige organisationer eller andre ikke offentlige instanser.

Brug af RUT

SKAT har behov for en daglig overførsel af de relevante data fra RUT til SKATs eget udsøgningsværktøj.

Oplysningerne i RUT kan anvendes til at efterprøve, hvorvidt der reelt er tale om udstationering, arbejdsudleje eller ansættelse i en dansk virksomhed. Herved kan oplysningerne i RUT underbygge eksempelvis en sag om, hvorvidt beskatningsretten til lønindkomsten tilfalder Danmark, og om der eventuelt indtræder fuld skattepligt her til landet for den udenlandske arbejdstager.

Endvidere vil oplysningerne i RUT kunne anvendes i SKATs løbende kontrolindsats og ved planlægning og gennemførelse af fairplay-kontrolaktioner, idet oplysningerne i RUT kan anvendes i en samlet risikovurdering af en virksomhed på lige fod med skattecentrets lokalkendskab, tidligere kontrolresultater i virksomheder samt øvrige kontroloplysninger om den konkrete virksomhed, byggeplads mv.

Samarbejde med andre myndigheder

I tilfælde, hvor der er tvivl om, hvorvidt en borger fra et af de nye østeuropæiske EU-lande er omfattet af overgangsordningen eller reglerne om fri bevægelighed for tjenesteydelser, vil SKAT underrette Udlændingesservice.

SKAT vil som en forsøgsordning gennemføre en kontrolaktion med AT.

På mødet i omgængelsesfølgegruppen den 22. januar 2008 blev der fra SKAT lagt vægt på den øgede koordination og åbne dialog – herunder med arbejdsmarkedets parter.

Ressourcer og kompetencer

SKAT har mange års erfaring med kontrol af udenlandske virksomheder og udenlandsk arbejdskraft og har således opbygget de fornødne kompetencer såvel kontrolmæssigt som sprog-mæssigt. SKAT har bl.a. udarbejdet forskellige vejledninger og håndbøger til brug for kontrolmedarbejderen.

De landsdækkende fairplay kontrolaktioner koordineres mellem en række myndigheder i en taskforce med SKAT i formandsstolen. Taskforcen udmelder de overordnede retningslinier for kontrolaktioner, f.eks. datoer, brancher, omfang, pressepolitik mv., mens detailplanlægningen og udvælgelsen af konkrete virksomheder foretages i et samarbejde mellem de lokale myndigheder.

Fremtidig prioritering

Det forventes, at bygge- og anlægsbranchen fortsat vil være mest i fokus – blandt andet ved løbende byggepladskontroller og de fire lovede kontrolaktioner i 2008 i regi af Fair Play. Hertil kommer en enkelt kontrolaktion på bygge- anlægsområdet, der forsøgsvis vil blive gennemført i samarbejde med Arbejdstilsynet med henblik på en vurdering af fordelene af et mere fast samarbejde i fremtiden.

SKAT udarbejder løbende statistiske opgørelser på baggrund af resultaterne af kontrolaktionerne. Disse data indgår i SKATs risikovurdering og prioritering af den fremtidige indsats.

Arbejdstilsynet

Kontrolopgaver

Fra 1. november 2007 afprøver Arbejdstilsynet en tilsynsmetode, der indeholder screening og tilpassede tilsyn i kontrollen med arbejdsmiljøet i de udenlandske bygge- og anlægsvirksomheder. Formålet med screeningen er at finde de virksomheder, som har væsentlige arbejdsmiljøproblemer og udtage dem til et grundigere tilsyn.

Udover screening og tilpasset tilsyn vil Arbejdstilsynet også gennemføre tilsyn med konkrete og afgrænsede arbejdsmiljøproblemer (detailtilsyn), fx farligt arbejde på tage, arbejde på stilladser mv.

Hertil kommer tilsynsbesøg ved konkrete klager og henvendelser. Tilsynet adskiller sig fra tilsynet med danske virksomheder ved, at de pågældende virksomheder ofte kun har opgaver her i landet i kortere perioder.

Arbejdstilsynet vil mht. til de lovregulerede uddannelser i Arbejds miljølovgivningen kontrollere, om udenlandske arbejdstagere er i besiddelse af et gyldigt uddannelsesbevis eller dokumentation for den erhvervs erfaring, der kan kræves efter Europa Parlamentets og Rådets direktiv 2005/36/EF om anerkendelse af erhvervs-mæssige kvalifikationer.

For at kunne føre et effektivt tilsyn vil Arbejdstilsynet – i de tilfælde, hvor det konkret vurderes, at der er risiko for, at virksomheden inden for kort tid forlader landet, og formålet med det tilpassede tilsyn der forspildes – have mulighed for at gennemføre det efterfølgende tilpassede tilsyn uden eller med kortere varsel end 14 dage, som er det almindelige udgangspunkt i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsgreb og oplysningspligter (retssikkerhedsloven).

Ligeledes vil den tilsynsførende i specifikke situationer – på samme måde som i forhold til danske virksomheder – kunne tilbyde, at det tilpassede tilsyn – med samtykke fra virksomheden – gennemføres i direkte forlængelse af screeningen.

Udover screening udfører Arbejdstilsynet på bygge- og anlægsområdet også 4 kontrolaktioner i 2008.

På mødet i omgængelsesfølgegruppen den 22. januar 2008 blev der fra Arbejdstilsynet i forhold til gennemførelsen af de 4 kontrolaktioner i 2008 lagt vægt på at modtage bemærkninger fra arbejdsmarkedets parter til gennemførelsen af disse kontrolaktioner.

Brug af RUT

Det er af stor betydning for Arbejdstilsynet at modtage oplysninger om alle udenlandske virksomheder, som udfører arbejde i Danmark. Oplysningerne fra RUT vil indgå i Arbejdstilsynets planlægning og gennemførelse af tilsynsbesøg.

Det primære formål med Arbejdstilsynets brug af RUT er således at få oplysninger om de lokationer, hvorpå der er udenlandske virksomheder. Det forventes, at oplysningerne fra RUT vil forbedre Arbejdstilsynets muligheder for at føre tilsyn med arbejdsmiljøet i disse virksomheder, herunder muligheden for screening af udenlandske virksomheder på bygge- og anlægsområdet.

Arbejdstilsynet har oplyst, at det som udgangspunkt vil være tilstrækkelig at modtage et udtræk fra RUT én gang hver uge, hvilket er samme frekvens som nu vedrørende udtræk fra 7E-registret. Afhængig af erfaringerne, blandt andet hvor mange nye virksomheder, der kommer til i RUT pr. uge, vil frekvensen eventuelt kunne sættes op.

Samarbejde med andre myndigheder

Arbejdstilsynet planlægger en enkelt kontrolaktion, der forsøgsvis vil blive gennemført i samarbejde med SKAT med henblik på en vurdering af fordelene af et mere fast samarbejde i fremtiden.

Ressourcer og kompetencer

Arbejdstilsynet har oplyst, at man har de nødvendige faglige kompetencer og ressourcer til rådighed i forhold til gennemførelse af de aftalte kontroltiltag. Der er blandt andet etableret en tolkeordning og udarbejdet oversat informations- og tilsynsmateriale m.v. til støtte for virksomhederne og de tilsynsførende.

Fremtidig prioritering

Arbejdstilsynet forventer, at fokuspunkterne for de fremtidige kontrolaktioner vil blive de alvorlige arbejdsmiljøproblemer i bygge- og anlægsbranchen og arbejdsmiljøforholdene for udenlandsk arbejdskraft.

Udlændingesservice/Statsforvaltningerne

Er en statsborger i et af de nye østeuropæiske EU-lande udstationeret i Danmark af en virksomhed fra et EU/EØS-land, skal den pågældende, hvis udstationeringen strækker sig ud over 3 måneder, søge om opholdstilladelse hos Udlændingesservice. Udlændingesservice kan i den forbindelse kræve, at udlændingen fremlægger dokumentation for pågældendes faste beskæftigelse hos virksomheden, dokumentation for pågældendes arbejde i Danmark og dokumentation for virksomhedens aktiviteter i hjemlandet. Hvor sådan dokumentation kræves vil Udlændingesservice fastsætte en konkret tidsfrist for indlevering af det relevante materiale.

Kravet om, at de pågældende udlændinge skal være fast beskæftigede i den udstationerende virksomhed, indebærer endvidere, at der kan statueres omgåelse i tilfælde, hvor der er tale om tjenesteydelser leveret af et firma, som må anses som konstrueret til lejligheden med direkte henblik på at omgå overgangsordningens regler. I tilfælde, hvor der er tvivl om, hvorvidt en borger fra et af de nye østeuropæiske EU-lande er omfattet af overgangsordningen eller reglerne om fri bevægelighed for tjenesteydelser, kan Udlændingesservice efter anmodning fra sagens parter eller politiet fremkomme med en tilkendegivelse herom.

Fair Play samarbejdet vil fremover blive udvidet med deltagelse af Statsforvaltningerne og Udlændingesservice. Ved fremtidige koordinerede kontrolaktioner skal fokus således i højere grad rettes mod udlændinges opholds- og arbejdsgrundlag. Udlændingesservice vil således kunne bidrage til at planlægge og bistå med Fair Play aktionerne. Samtlige myndigheder vil herefter i højere grad være opmærksomme på, om der er sager, der skal overdrages til politiet med henblik på en strafferetlig vurdering af, om der er tale om ulovligt ophold og arbejde.

Politi

Politiet vil have adgang til oplysningerne i RUT og vil kunne anvende oplysninger herfra ved efterforskning af konkrete sager og ved forberedelse af møder i de regionale netværk (se nedenfor).

Politiet yder bistand til de andre myndigheder efter anmodning herom fx i regi af Fair Play og agerer på baggrund af oplysninger om strafferetlig mistanke fra andre myndigheder. Rigspolitiet og Rigsadvokaten er, som en opfølgning på den politiske aftale om Politiets forhold, ved at lægge sidste hånd på en strategi for en styrket politimæssig indsats mod udlændinges ulovlige arbejde. Strategien forventes offentliggjort indenfor få uger. I strategien er der taget højde for inddragelse af alle relevante myndigheder.

Landets 12 politikredse har etableret regionale netværk bestående af de øverste ledelsesrepræsentanter for fagforeninger, arbejdsgivere, politi og andre relevante offentlige myndigheder. De regionale netværk har bl.a. til opgave at skabe klarhed over situationen for så vidt angår illegal arbejdskraft samt drøfte nye initiativer på området. Der afholdes jævnligt møder i alle de regionale netværk med deltagelse af relevante organisationer og myndigheder.

Der er endvidere i alle politikredse udpeget kontaktpersoner for relevante organisationer og myndigheder med henblik på at sikre en tæt, uformel kontakt mellem navnlig politi og organisationer i forbindelse med konkrete anmeldelser af illegal arbejdskraft.

Der kan indgives anmeldelse til Politiet om overtrædelse af udlændingelovens regler om ulovligt arbejde. I forbindelse med en efterforskning af en sådan anmeldelse inddrager Politiet relevante myndigheder i det omfang, der findes at være behov herfor. Hvor der er tvivl om, hvorvidt en borger fra et af de østeuropæiske EU-lande er i besiddelse af et lovligt opholdsgrundlag, kan Udlændingetjenesten efter anmodning fra Politiet fremkomme med en tilkendegivelse herom.

Beskæftigelsesministeriet har indledt et samarbejde med arbejdsmarkedets parter, Færdselsstyrelsen og Udlændingetjenesten, der skal afdække problemstillinger i relation til brug af illegale chauffører – herunder i forbindelse med cabotagekørsel. I det omfang, at det viser sig, at der er et reelt behov herfor, vil Politiet her være behjælpelige i forbindelse med udmøntningen af konkrete kontroltiltag.

Arbejdsmarkedsstyrelsen og De Regionale Beskæftigelsesråd

Arbejdsmarkedsstyrelsen har siden EU-udvidelsen i 2004 overvåget tilgangen af arbejdskraft fra de østeuropæiske EU-lande. Overvågningssystemet har været en værdifuld kilde til viden om tilgangen af arbejdskraft og har også dannet baggrund for, at øst-forligskredsen har kunnet følge udviklingen og løbende vurdere muligheder og behov for nye tiltag på området.

Det skal også fremover være muligt at følge udviklingen på det danske arbejdsmarked i lyset af tilgangen af udenlandsk arbejdskraft og udenlandske virksomheder. Arbejdsmarkedsstyrelsen etablerer et overvågningssystem, der gør det muligt løbende at følge tilgangen af udenlandsk arbejdskraft til det danske arbejdsmarked. Til brug for overvågningssystemet vil Arbejdsmarkedsstyrelsen én gang om måneden modtage data fra RUT med enkelte udvalgte oplysninger om udenlandske virksomheder og udenlandske arbejdstagere, som disse virksomheder beskæftiger i Danmark.

Oplysningerne fra RUT vil ligeledes tilgå sekretariatene i De Regionale Beskæftigelsesråd, således, at det er muligt at overvåge og analysere omfanget og karakteren af udenlandske tjenesteydere på det regionale arbejdsmarked med henblik på en drøftelse heraf i De Regionale Beskæftigelsesråd.

Kommuner

Landets kommuner vil kunne gøre brug af dele af data fra RUT eksempelvis til en vurdering af antallet af fremmede tjenesteydere inden for den pågældende Kommune og en vurdering af behovet for og kvaliteten af midlertidige boligerne til udstationerede arbejdstagere.

Arbejdsmarkedets parter og private

Det vil være muligt for private, herunder arbejdsmarkedets parter, at modtage dele af data fra RUT.

I fase 2 af RUT vil det være muligt at få adgang til oplysningerne via en hjemmeside. Der arbejdes på at finde en løsning, der gør det muligt manuelt at modtage de samme oplysninger fra systemet under fase 1 af RUT.

I denne forbindelse vil de aktører fra arbejdsmarkedets parter, der deltager i omgængelsesfølgegruppen, blive hørt vedr. behov og forventninger.

Afslutning

Der vil i regi af omgængelsesfølgegruppen vedr. østaftalen være en løbende drøftelse af RUT, brugen heraf og myndighedernes kontrolopgaver. Der vil således på baggrund af de indhentede erfaringer blive tilstræbt en løbende optimering af brugen af RUT. Samarbejdet mellem de forskellige myndigheder og arbejdsmarkedets parter vil endvidere blive taget op som led heri.

Beskæftigelsesministeriet vil i løbet af februar 2008 udarbejde markedsføringsmateriale og presseberedskab vedr. etableringen og brugen af RUT. Markedsføringen af RUT vil primært ske via de danske ambassader i udlandet, udenlandske ambassader i Danmark, på de relevante myndigheders hjemmesider og gennem arbejdsmarkedets parter.